

MARIMBAN SOITON ALKEISOPPIMATERIAALI

Asteikot tutuiksi

Timo Hakala

Ville Koppanen

Opinnäytetyö
Toukokuu 2014
Musiikin koulutusohjelma
Musiikkipedagogi

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Musiikki
Musiikkipedagogi

TIMO HAKALA & VILLE KOPPANEN:
Marimban soiton alkeisoppimateriaali
Asteikot tutuiksi

Opinnäytetyö 55 sivua, joista liitteitä 34 sivua
Toukokuu 2014

Opinnäytetyö sisältää liitteenä oppaan malletsoitinten soittoa aloitteleville, pikkurummun perusasiat jo osaaville lyömäsoittajille. Sen päämäärä on antaa oppilaalle 2/3-perustutkintoon tarvittavat tiedot ja tekniset taidot sekä kehittää musiikin hahmottamista skaalojen kautta. Opinnäytetyö sisältää ohjeita harjoitteluun, tutkintoon vaadittavat asteikot ja niiden kolmisoinnut, sekä nuotinluku- ja tekniikkaharjoituksia.

Asiasanat: malletsoittimet, lyömäsoittimet, asteikot, marimba

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Music
Music Pedagogue

TIMO HAKALA & VILLE KOPPANEN:
Basic material for marimba
Knowing the scales

Bachelor's thesis 55 pages, appendices 34 pages
May 2014

This Bachelor thesis contains a guide for percussionists who already know the basics of the snare drum and are starting to learn mallet-instruments. The aim of this thesis is to give required knowledge and technical skills for 2/3-basic examination and develop one's musical understanding through scales.

This thesis contains practice instructions, scales and triads required for basic examination, and some note reading and technical exercises.

Key words: mallet instruments, percussion, scales, marimba

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	MALLETSOITTIMET.....	7
3	OPPAAN HARJOITUKSET	9
3.1	Oppaan harjoitusohjeet	9
3.2	Harjoitus 1.....	9
3.3	Harjoitus 2.....	10
3.4	Harjoitus 3.....	10
3.5	Harjoitus 4.....	10
3.6	C-duuri	11
3.7	a-molli.....	11
3.8	G-duuri.....	12
3.9	e-molli.....	12
3.10	F-duuri	13
3.11	d-molli.....	13
3.12	D-duuri.....	14
3.13	h-molli.....	15
3.14	B-duuri	15
3.15	g-molli.....	16
3.16	A-duuri.....	17
3.17	fis-molli.....	17
3.18	Es-duuri.....	18
3.19	c-molli.....	18
4	POHDINTA.....	19
	LÄHTEET.....	21
	LIITTEET	22
	Liite 1.	22
	Liite 2.	23
	Liite 3.	25
	Liite 4.	27

1 JOHDANTO

Sävelasteikot eli skaalat ovat peräkkäisten sävelkorkeuksien sarjoja, joiden varaan musiikki rakentuu. Asteikoilla ja murtosoinnuilla pyritään kehittämään instrumentin hallintaa kaikilla osa-alueilla, soittotekniikan notkeutta ja sujuvuutta, keskeisten musiikin rakennusaineiden havaitsemista ja hallintaa soitettavassa ohjelmistossa. Näiden skaalojen sujuva osaaminen on marimban soitossa välttämätöntä.

Opinnäytetyömme ajatus lähti omasta tarpeestamme kehittää malletsoitinten perusopetusta. Omat kokemuksemme ja useat keskustelumme johtavien suomalaisten lyömäsoitinpädagogiien kanssa ovat osoittaneet, että lyömäsoitinten opetuksessa käytetään erittäin vähän aikaa asteikoiden harjoitteluun. Suomenkielistä materiaalia on tarjolla erittäin vähän – jos ollenkaan. Pyrimme tämän harjoitusoppaan avulla kehittämään malletsoitinten soiton perusopetusta siten, että oppaan soitettuaan oppilaalla on osaaminen ja ymmärrys asteikoista, asteikoiden sointuasteista sekä soittimelle ominaiset perustekniset valmiudet. Melodialyömäsoittimissa on erityisen tärkeää ymmärtää mihin soittaminen ja musiikki pohjautuvat.

Halusimme luoda kokonaisvaltaisen oppaan tukemaan omaa opetustamme ja joka samalla vastaa SML:n asettamia tutkintovaatimuksia. Klassisten lyömäsoittimien 2/3 perustutkinnon suorittamisessa vaaditaan malletsoittimilla esitettäväksi kaksi kahden malletin teosta (liite 1.), joista toinen on säestyksellinen (liite 2. ja liite 3.). Tämän lisäksi tulee osata duuri- ja molliasteikot kolmeen ylennys- ja kolmeen alennusmerkkiin saakka. Asteikot soitetaan kahden oktaavin ja yhtäaikaiset oktaavit yhden oktaavin alueelta tempossa, jossa neljäsosa on 80. Mollit esitetään harmonisina, ellei lautakunta muuta toivetta esitä. Opinnäytetyömme pohjasimme ajatukseen että malletsoittamista aloittava lyömäsoittaja osaa pikkurummun perusteet; peruslyönnit, rudimentit ja aika-arvot neljäsosa, kahdeksasosa, kahdeksasosatrioli ja kuudestoistaosa.

Teimme myös osion harjoitteluohjeista, jossa avasimme miten mielestämme laati-
maamme opasta tulisi harjoitella, laadukkaasti ja tehokkaasti. Oppaan varsinaisen osion teimme siten, että ensin harjoitellaan itse asteikko kolmisointuineen ja vasta sen jälkeen siirrytään asteikkoon pohjautuviin harjoituksiin.

Timo Hakala aloitti lyömäsoitinpedagogiopintonsa Tampereen ammattikorkeakoulussa vuonna 2008. Hän toimii tällä hetkellä lyömäsoitintensoiton opettajana Alajärven, Sastamalan koulutuskuntayhtymän ja Pirkanmaan musiikkiopistoissa. Hän on toiminut freelancer - muusikkona useissa eri kaupunginorkestereissa mm. Tampere, Turku ja Kuopio. Hän on toiminut lyömäsoittajana myös lukuisissa eri teatteri-produktioissa, viimeisimpänä Tampereen Teatterin Les Misérables - musikaali. Timo Hakala vastasi opinnäytetyössä oppaan harjoitusten ensimmäisistä sivuista, joista löytyy asteikot ja kadenssit. Tiivistelmä, johdanto ja oppaan harjoitteluohjesivu ovat Timon käsialaa.

Ville Koppanen aloitti lyömäsoitinpedagogiopintonsa Tampereen ammattikorkeakoulussa vuonna 2010. Tällä hetkellä hän opettaa lyömäsoittimia mm. Pirkan Opistossa ja Sastamalan koulutuskuntayhtymässä. Hän on työskennellyt freelancer - muusikkona mm. Tampere Fillharmoniaassa sekä lukuisissa Suomen Puolustusvoimien sotilassoittokunnissa. Koppanen sijoittui Majaoja - lyömäsoitinkilpailun A - sarjassa toiseksi vuonna 2012, hän on toiminut marimbasolistina Pyynikin Sinfoniassa ja esiintyy Tampere Fillharmonian marimbasolistina Nuorten solistien - konsertissa Tampere - talossa toukokuussa 2014. Ville Koppanen vastasi opinnäytetyössä oppaan sävellajiharjoitusten harjoitussivuista, harjoitussivujen analyysistä sekä opinnäytetyön asettelusta. Osallistuimme molemmat pohdintaosion tekemiseen.

2 MALLETSOITTIMET

Malletsoittimet ei ole virallisesti käytössä oleva termi, mutta sitä käytetään tarkoitettaessa soittimia, joita soitetaan nuijilla (engl. mallet). Sellaisia soittimia ovat esimerkiksi: vibrafoni, ksylofoni, marimba, kellopele. Jo keskiamerikkalaisessa ja länsiafrikkalaisessa kansanmusiikissa on käytetty puukielisoittimia, mutta länsimaisessa taidemusiikissa esim. marimba yleistyi vasta 1900 – luvun puolivälissä.

KUVA 1. Marimba (lähde: www.marimbaone.com)

KUVA 2. Ksylofoni (lähde: www.adams-music.com)

Ksylofoni ja marimba ovat puukielisiä soittimia joiden jälkisointi on lyhyt. Ksylofoni on saanut nimensä kreikankielen sanasta xylon, joka tarkoittaa puuta, sekä sanasta phone, tarkoittaen tässä yhteydessä sanaa ääni. Marimban ja ksylofonin kielet on yleensä tehty ruusupuusta tai synteettisestä materiaalista. Nämä soittimet kuitenkin eroavat toisistaan niiden sointivärien, kielten koon ja soitinten alkuperän perusteella. Ksylofonin ääniala on yleisimmin c - c4. On hyvä huomioda, että ksylofoni soi oktaavia korkeammalta, kuin mitä sille kirjoitetaan. Marimban ääniala on suurimmillaan 5 oktaavia. Vibrafoni ja kellopeli ovat metallikielisiä melodialyömäsoittimia ja niiden jälkisointi on pitkä. Kellopeli on kirkasääninen soitin, jota sen vuoksi käytetäänkin usein melodioiden korostamiseen. Vibrafonissa on kaikupedaali jolla voi säätää soinnin pituutta. Moottorin avulla taas vibrato on mahdollinen.

KUVA 3. Malletit (lähde: www.innovativepercussion.com)

Aluksi lyömäsoittaja opettelee soittamaan kahdella malletilla. Käsijärjestys perustuu aluksi hyvin pitkälle samaan käsijärjestykseen kuin pikkurummun soitossa. 3/3 - kurssitutkinnossa vaaditaan neljän malletin tekniikkaa, eli molemmissa käsissä on kaksi mallettia yhdenaikaisesti. Mallettien materiaalilla on huomattava vaikutus soittimen sointiväriin. Lasikuitu tai kova muovi saa aikaiseksi voimakkaan, terävän, mutta lyhyen äänen. Pehmeällä kumilla sekä huovalla ääni on hiljainen, mutta se soi pidempään.

3 OPPAAN HARJOITUKSET

3.1 Oppaan harjoitusohjeet

Teimme alkuun erikseen sivun harjoittelusta ja onnistuimme siinä mielestämme hyvin selkeästi tuomaan omia metodejamme esiin. Tämän aihealueen koimme hyvin tärkeäksi; saattaa oppilaalle tieto “soittelun” ja harjoittelun erosta. Rudimentteja pikkurummulla harjoittellessa meille on tullut tutuksi käyttää 3-6 x 1,5 minuuttia harjoituskaavaa intervalliharjoituksissa. Tulimme pohdintojen jälkeen siihen johtopäätökseen, että on oppilaalle loogisinta käyttää samaa kaavaa myös näissä harjoituksissa. Tämän harjoitusmetodin myös testasimme muutamalla oppilaalla, ja jo lyhyt periodi tuotti todella hyviä tuloksia. Hitaasta alkava harjoittelu ja tempon asteittainen nosto toi riittävän määrän toistoja. Oppilas omaksui hyvin nopeasti harjoituksen, äänet olivat oikeita ja soittaminen puhdasta. Lisähuomautuksena mainittakoon, että älypuhelimien ajanoton käyttö nuottitelineellä tuntui motivoivan oppilaita. Asteikoiden esitysmuodoista keräsimme tietoa keskustelemalla muutamien lyömäsoitinpedagogien kanssa aiheesta. Olisimme voineet tehdä sitä vieläkin laajemmin saadaksemme enemmän näkökulmia. Keskusteluiden perusteella ja keskinäisten pohdintojen kautta päädyimme nyt esiteltymiin muotoihin ja käsijärjestyksiin.

3.2 Harjoitus 1

KUVA 4. (Harjoitus 1. Liite 4. 3/29)

Sävellajiin pohjautuva lyhyt melodia, joka toistuu kaikissa duureissa samana. Sama periaate pätee myös molleihin, mutta eri melodiana. Harjoituksessa on myös yksinkertainen säestys opettajalle tai toiselle oppilaalle. Esimerkit nuottikuvina ovat C-duurin harjoitussivusta.

3.3 Harjoitus 2

KUVA 5. (Harjoitus 2. Liite 4. 3/29)

Helpohko ja lyhyt harjoitus, jonka tarkoituksena on kehittää nuotinlukutaitoa. Harjoituksen melodia on eri jokaisessa sävellajissa.

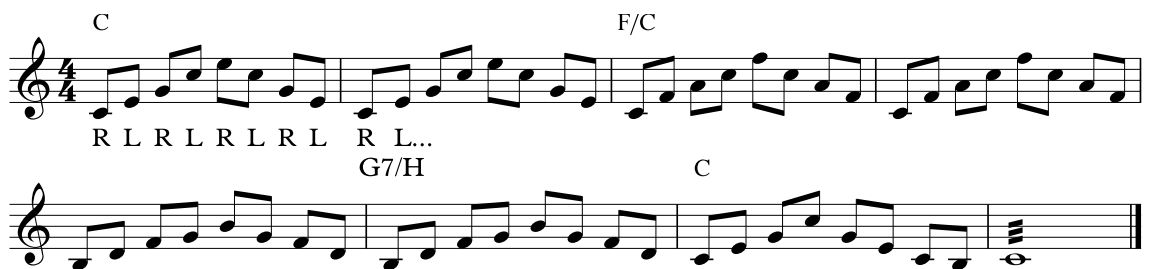
3.4 Harjoitus 3

KUVA 6. (Harjoitus 3. Liite 4. 3/29)

Double stop (yhdenaikaiset lyönnit) – harjoitus jonka tarkoituksena on kehittää yhdenaikaisia lyöntejä. Esimerkki on otettu C-duurin harjoitussivusta.

3.5 Harjoitus 4

KUVA 7. (Harjoitus 4. Liite 4. 3/29)

Sointuihin pohjautuva harjoitus, jonka tarkoituksena on kehittää harmonian ymmärtämistä sekä vertikaalista soittimen hahmottamista ja hallintaa. Esimerkki on otettu C-duurin harjoitussivusta. (Liite 4. Marimban alkeisoppimateriaali – opas)

3.6 C-duuri

KUVA 8. (Harjoitus 1. Liite 4. 3/29)

Halusimme luoda sellaisen harjoituksen, jonka kautta oppilas ymmärtäisi, että saman melodian voi soittaa myös eri duuri- tai mollisävellajeissa. Toinen vaihtoehto olisi ollut se, että olisimme kirjoittaneet jonkun tutun melodian ja siihen helpon säestyksen. Koimme kuitenkin, että tässä oli oiva mahdollisuus päästää oma luovuus ”kukkimaan”. Käsijärjestyksestä harjoitukseen pohdimme pitkään. Olimme aluksi sitä mieltä, että käsijärjestyksen pitää ehdottomasti olla se tapa, jolla olemme itse soittaneet – logiikkaa ei välttämättä ollut. Keskustelumme johtavien lyömäsoitinpedagogien kanssa johti siihen lopputulokseen, että käytimme käsijärjestyksessä samaa kaavaa, kuten R. Skrikbergin kirjassa Harjoitellen rumpaliksi. Tämä sama melodiaharjoitus soitetaan aina samalla käsijärjestyksellä.

3.7 a-molli

KUVA 9. (Harjoitus 2. Liite 4. 5/29)

Harjoituksen pääidea on liikkua asteittain kvintin alueella. Oppilas pystyy ns. ”turvallisesti” harjoittelemaan nopeutta ja ”soljuvuutta” soittoon, koska sävelet liikkuvat asteittain, eli pienillä liikkeillä. Koimme tärkeäksi ottaa tähän harjoitukseen mukaan myös johtosävelen, jolloin sen merkitys mollisävellajeissa kasvaa entisestään. Tämän harjoituksen voi soittaa myös siten, että aloittaa sen oikealla kädellä, mutta ajattelimme tärke-

äksi merkitä myös erilaisia käsijärjestyksiä. Tällöin myös heikompi käsi joutuu johtokäden asemaan ja sen tekniikka vahvistuu.

3.8 G-duuri

KUVA 10. (Harjoitus 4. Liite 4. 7/29)

Halusimme tehdä sellaisen harjoituksen, jossa johtokäsi joutuu toden teolla koetukselle. Pidimme vasemman käden (L=left) mahdollisimman staattisena, jolloin oppilas ehtii keskittymään oikean käden liikkuvaan melodiaan ja laadukkaaseen äänen tuottamiseen. Olemme itse törmänneet useasti siihen omissa opetuksissamme, että oppilas tietää sävellajin asteikot jossain määrin, mutta reaalisointuina hän ei sitä osaa soittaa tai ajatella. Tämän takia toimme myös reaalisointumerkit näkyville tähän harjoitukseen. Mielestämme tässä kohtaa on opettajan vastuulla, kuinka paljon hän käy läpi tätä asiaa oppilaan kanssa, siksi emme siitä harjoituksessa erikseen maininneet.

3.9 e-molli

KUVA 11. (Harjoitus 3. Liite 4. 9/29)

Halusimme ottaa harjoituksiin yhtenä suurena osana yhdenaikaiset lyönnit, koska jo alusta asti on tärkeää saada lyönnit kuulostamaan laadukkailta. Periaatteessa yhdenaikaiset lyönnit ovat uusi asia oppilaalle, koska 1/3-tutkintoon mennessä käytetään vain yksittäisiä lyöntejä pikkurummulla. Erilaiset tahtilajit ovat lyömäsoittajalle arkea, joten otimme jo näin varhaisessa vaiheessa mukaan hieman erilaisen tahtilajin. Koska opetettava asia on uusi, emme kirjoittaneet isoja liikkeitä malleille. Vältimme myös tiheitä aika-arvoja.

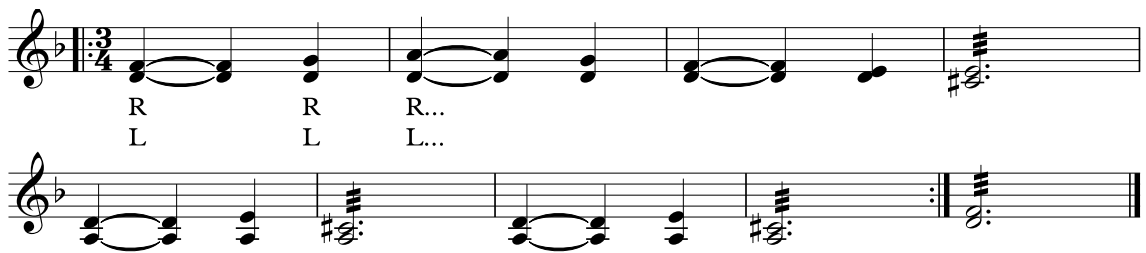
3.10 F-duuri

KUVA 12. (Harjoitus 3. Liite 4. 11/29)

Edellisen sävellajin (Em) double stop - harjoituksen jälkeen ajattelimme hieman jalostaa ideaa. Tässä harjoituksessa on hieman tarttuvampi melodia sekä menevä ”bassokulku”. Intervalli liikkuu pienen ja suuren terssin välillä aina harjoituksen loppuun asti, jossa tulee ensimmäistä kertaa hieman poikkeavampi intervalli – kvartti. Onnistuneen asteikkoharjoittelun jälkeen oppilaan on helpompi hahmottaa harjoitus. Pidimme alusta asti siitä ideasta, että osasta harjoituksista löytyy myös säestys, jolloin oppilas saa pienimuotoisia kokemuksia duettojen soittamisesta marimballa. Vaikka säestys on kirjoitettu F-avaimelle, pitäisi sen olla opeteltavissa onnistuneen kadenssiharjoittelun jälkeen.

3.11 d-molli

KUVA 13. (Harjoitus 3. Liite 4. 13/29)

Erittäin haasteellisenä pidimme kaarien kirjoittamista harjoituksiin. Emme halunneet käyttää samoja rytmejä ja harjoituksia kuin esim. Harjoitellen rumpaliksi - kirjassa tai The Reading Drummer - kirjassa. Nuotinnus ei mielestämme ole kaikkein selvimmin kirjoitettu. Se juuri on sen tarkoitus. Olemme hyvin harvoin törmänneet näiden harjoitusten tyyliin kaarituksiin lyömäsoittimien alkeisoppimateriaalissa. Yritimme luoda jotain uutta. Oletamme, että oppilas harjoittelee ne kaikkein yleisimmät rytmit, joissa kaaria käytetään. Esimerkiksi harjoituksessa 3 olisi paljon järkevämpää kirjoittaa tahtien alun kaksi neljäsosanuottia yhdeksi puolinuotiksi.

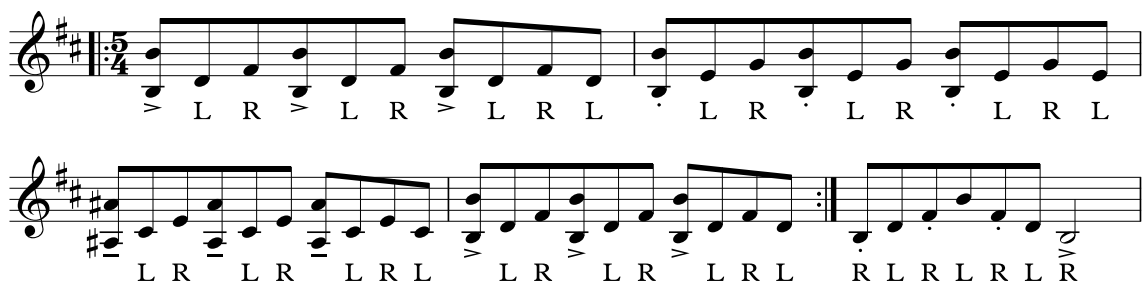
3.12 D-duuri

KUVA 14. (Harjoitus 4. Liite 4. 15/29)

Halusimme luoda harjoituksen, joka antaisi valmiuksia säestämiselle sointupohjalla. Samat soinnut löytyvät alun kadenssista, joten sen pohjalle on helppo lähteä rakentamaan harjoittelua. Jätimme käsijärjestyksen tässä kohtaa kokonaan oppilaan päätettäväksi. Ennen tätä harjoitusta oppilas on jo tottunut soittamaan erilaisilla käsijärjestyksillä ja hän varmasti osaa löytää tähän itselleen sopivimman.

3.13 h-molli

KUVA 15. (Harjoitus 3. Liite 4. 17/29)

G. H. Green kirjassaan *Instruction Course for Xylophone* sisällyttää jokaiseen sävellajiin aina yhden ragtime - harjoituksen. Näissä harjoituksissa rikotaan tasajakoista rytmiä soittamalla aksentteja esim. takapotkuille tai synkoopeille. Halusimme tuoda tätä tyyliä myös omiin harjoituksiimme. Näiden harjoitusten tekeminen vaati erittäin paljon aikaa ja vaivaa johtuen poikkeuksellisista tahtilajeista. Pikkurummulle säveltäessä tehtävä olisi ollut paljon helpompi, mutta koska nyt piti ottaa huomioon myös harmonia, oli se erittäin haastavaa.

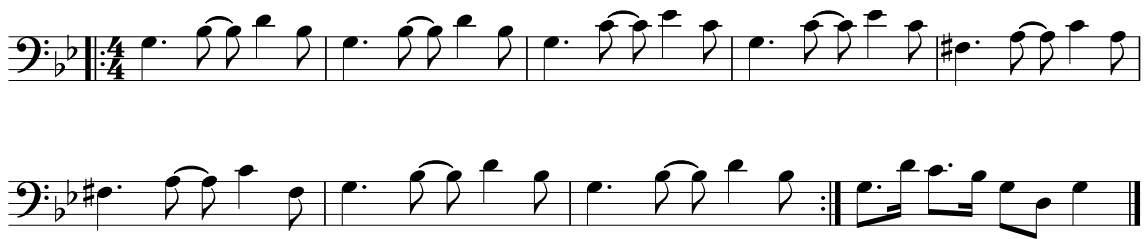
3.14 B-duuri

KUVA 16. (Harjoitus 4. Liite 4. 19/29)

Tämäkin harjoitus sai innoituksen Greenin kirjasta. Mielestämme tämä on loistava esimerkkiharjoitus siitä, kuinka tiivistä yhteistyötä duetossa on tehtävä. Käsijärjestys on sama, kuin pikkurummulla sama rytmi soitetuna. Alun perin ajattelimme, että olisimme tehneet tästä harjoituksesta paljon pidemmän. Aluksi siinä olikin 16 tahtia, mutta huomasimme vasta lopuksi sen olevan aivan liian vaikea aloittelevalle marimban soittajalle. Alkuperäinen harjoitus jäänee siis seuraavan harjoituskirjan tekemistä varten.

3.15 g-molli

KUVA 17. (Harjoitus 4. Liite 4. 21/29)

Meille oli alusta asti selvää, että jossain kohtaa harjoituskirjaa pitää tulla sellainen helppo harjoitus, joka on kirjoitettu F-avaimelle. Haasteena oli keksiä sellainen melodia, jossa olisi sopivasti haastetta, mutta joka olisi vielä harjoiteltavissa. Sävelsimme tätä varten kolme eri vaihtoehtoa, joista päädyimme haastavimpaan harjoitukseen. Tätä perustelemme sillä, että tässä kohtaa harjoituskirjaa oppilas on edennyt rytminkäsittelyssä paljon pidemmälle, mitä harjoitus vaatii. Ainoa täysin uusi asia saattaa siis olla F-avaimelle kirjoitetut nuotit. Jouduimme hieman joustamaan valitsemistamme soinnuista ja palasimme takaisin perusteisiin. Ensiksi olimme kirjoittaneet paljon monimutkaisempien sointujen kautta sävelkulun, mutta lopulta päätimme pysyä opetelluissa I, IV ja V asteissa. Niiden hallitseminen on kuitenkin pääasia tässä harjoituskirjassa.

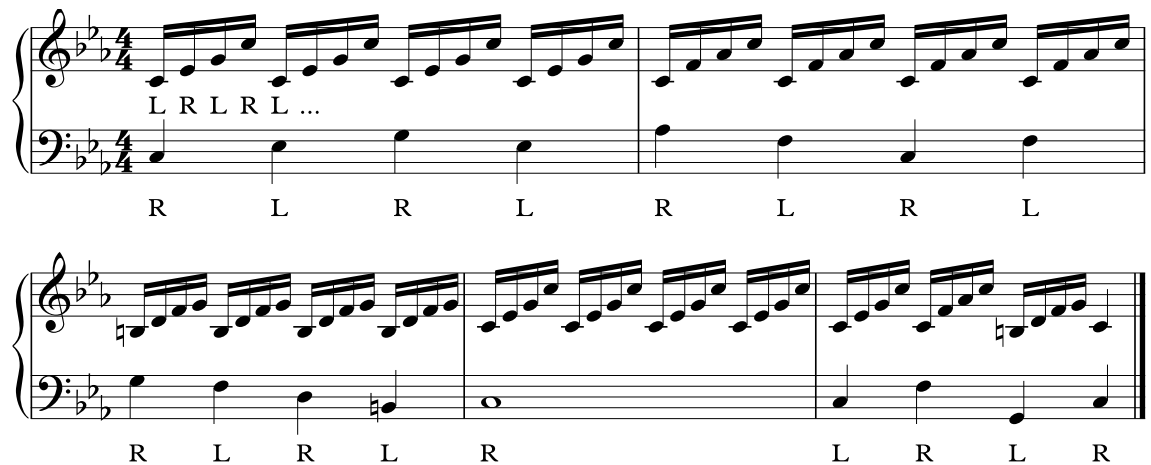
3.18 Es-duuri

KUVA 20. (Harjoitus 3. Liite 4. 27/29)

Halusimme nostaa erityisesti tämän harjoituksen esiin, koska tämän tyyllisiä nuotinnuksia säveltäjät kirjoittavat paljon marimballe ja vibrafonille. Emme halunneet luoda rytmillisesti vaikeaa harjoitusta, vaan sellaisen jossa oppilas pystyy keskittymään pelkästään tähän uuteen opetettavaan asiaan. Peräkkäisten tremoloiden soittaminen oktaaveissa ei ole mielestämme helppoa soittaa. Nyt jälkikäteen ajateltuna, olisimme voineet kirjoittaa hieman mielekkäämmän melodian harjoitukseen. Toisaalta, nyt oppilaalla ei pitäisi olla muuta vaikeaa harjoituksessa, kuin saada tremolot mahdollisimman tasaisen kuuloisiksi.

3.19 c-molli

KUVA 21. (Harjoitus 4. Liite 4. 29/29)

Teimme hieman samanlaisen harjoituksen kuin B-duuristakin löytyi. Tässä harjoituksessa oppilas soittaa kaikki kuudestoistaosanuotit itse. Uskoisimme, että tässä vaiheessa tämän harjoituksen pitäisi olla erittäin helppo. Haastavuuden tähän harjoitukseen saattaa tuoda tuo F-avaimelle kirjoitettu kuvio, joka ei noudata samaa bassoäänien kulkua kuin esim. kadensseissa.

4 POHDINTA

Oppaamme varsinaisen osion teimme siten, että ensin harjoitellaan itse asteikko kolmisointuineen ja vasta sen jälkeen siirrytään asteikkoon pohjautuviin harjoituksiin. Tällä tavoin koimme, että päämäärämme asteikoiden hallinnasta toteutuu parhaiten. Päätimme edetä asteikoissa kvinttiympyrän mukaan siten, että ensin opetellaan duuri ja sen jälkeen rinnakkainen molli; ensin sävellajit, joista löytyy yksi ylennysmerkki, jonka jälkeen yksi alennusmerkki jne. Koimme, että visuaalinen hahmotus on tällä tavoin helppoa. Ensimmäisellä harjoitusaukeamella esittelimme ensimmäisen asteikon siten, että näkyvillä on vaihtoehtoiset käsijärjestykset. Pohdimme tätä aihetta pitkään ja päädyimme lopulta laittamaan sekä oikealla että vasemmalla alkavan käsijärjestyksen, joista oppilas voi valita itselleen luontevimman. Emme löytäneet perustetta sille, miksi asteikot olisi ehdottomasti soitettava esimerkiksi oikea käsi johtokätenä. Läpi oppaan päätimme käyttää lyhyitä lauseita, joiden tarkoitus on kiinnittää huomio mielestämme harjoituksen oleellisimpiin asioihin ja täten tehdä harjoittelusta mahdollisimman laadukasta.

Ajatus opinnäytetyömme aiheesta lähti liikkeelle meidän yhteisistä keskusteluistamme, joissa pohdimme, mitä haluaisimme lyömäsoitinopetuksessa kehittää. Päädyimme kyseiseen aiheeseen, koska suomenkielistä materiaalia ei ole ja yleisesti ottaen olemme huomanneet, että lyömäsoittajien keskuudessa asteikot usein jäävät hyvin vähälle huomiolle. Myös se seikka, että teknisiä uusia asioita opetellaan yleensä vasta sitten, kun ne tulevat vaikeammissa kappaleissa vastaan, kaipasi mielestämme muutosta. Yritimme myös tuoda esille ajatustamme siitä, että pikkurummulla tehty perustyö voidaan ja tulisi siirtää malleille.

Toisen sivun harjoituksilla pyrimme luomaan oppilaalle vankan käsityksen kyseisestä sävellajista ja sen ominaisimmista sointuaseista. Oli tietoinen valinta, että keskityimme pelkästään I-IV-V-asteiden käyttöön. Juuri niiden asteiden tunnistaminen on lyömäsoittajalle, joka aloittelee juuri marimban sekä patarumpujen soittoa, erityisen tärkeää. Pyrimme luomaan ensimmäisellä harjoituksella oppilaalle käsityksen siitä, mikä sävelten välinen suhde on, ja että saman melodian voi soittaa myös eri sävellajeissa. Päätimme käyttää h-säveltä b-sävelen sijaan, koska opas on tarkoitettu ensisijaisesti klassiseen

lyömäsoitinopiskeluun. Uskomme, että tämän harjoitusoppaan soitettuaan oppilaalla on tukeva ja vahva käsitys sävellajien perusteista.

Työn koimme mielenkiintoiseksi ja hyvin haastavaksi, mutta jopa yllättävän työlääksi. Sibeliuksen nuotinnusohjelman meille tuntemattomien toimintojen löytäminen vaati aikaa ja opettelua. Matkan varrella jouduimme pitkään pohtimaan myös hyvin monia yksityiskohtia ja miten selittää asioita mahdollisimman selkeästi ilman liiallista informaatiota. Aiomme testata valitsemiamme ratkaisuja seuraavan lukuvuoden aikana oppilaisiimme ja seurata sen vaikutuksia. Siitä saamamme tiedon perusteella kehitämme opasta edelleen ja julkaisemme kirjan, joka sisältää äänitteen oppimista tukemaan.

LÄHTEET

Rosauro, N. 2001. Beginning Exercises and Studies for Two Mallets. 1. painos. Brasil. Percussao Brasil

Vose, D. 2000. Reading Drummer. 2.painos. Boston. Berklee Press.

Green, G .H. 1984. Instruction Course for Xylophone. 1. painos. Florida. Meredith Music Publications.

Skrikberg, R. 2006. Neljä peruslyöntiä. 2. painos. Tampere. Skrikberg.

Zempleni, L. 2004. Repertoire for Music Schools. 1. painos. Budapest. Editio Musica Budapest.

Skrikberg, R. 1996. Harjoitellen rumpaliksi. 1. painos. Tampere. Otava.

Marimba. 2010. WWW-sivu. Luettu 5.5.2014
<http://www.marimbaone.com>

Xylophone. 2014. WWW-sivu. Luettu 5.5.2014
<http://www.adams-music.com>

Mallets. 2013. WWW-sivu. Luettu 5.5.2014
www.innovativepercussion.com

LIITTEET

Liite 1.

Etude #3

liite 1

O estudo 3 está baseado nas diferentes escalas menores mostradas na página 11, sendo portanto importante a análise e a compreensão de cada uma delas no decorrer da peça.

Etude #3 is based on the three minor scales as shown on page 11. It is very important to recognize these three different scales as they appear in this study.

ADAGIO

mf

p

mf

rall...

Liite 2.

20 VIBRAFONO – MARIMBA

liite 2 1(2)

36. Allegro

Johann Baptist VANHAL
(1739 –1813)

V *mf*

5 *f*

11

17 *f*

21 *mf*

26 *p*

32 *f* *p* Da Capo al Φ
e poi Coda

Z. 14 402

VIBRAFONO - MARIMBA

21 (2)

CODA

Handwritten musical score for Vibrafono - Marimba, Coda section, measures 37-51. The score is written on a single staff in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The tempo is marked 'f' (forte) at the beginning and 'p' (piano) at measure 41. The score includes various musical notations such as eighth notes, quarter notes, and triplets. Measure numbers 37, 41, 46, and 51 are indicated at the start of their respective lines. The score ends with a double bar line at measure 51.

37

41

46

51

f

p

sf

Liite 3.

40

Allegro

liite 3 1(2)

Johann Baptist VANHAL
(1739 – 1813)

36

6

12

18

24

mf

mf

f

f

f

mf

p

f

mf

Z. 14 402

1203 2(2)

30 41

f *p*

Da Capo al Φ
e poi Coda

CODA 37

f

41

p

46

f

51

f *f* *f*

Liite 4.

MARIMBAN SOITON ALKEISOPPIMATERIAALI – OPAS

Asteikot ja kadenssit

Valitse kahdesta eri käsijärjestysvaihtoehdosta itsellesi luontevin ja soita kaikki asteikot samalla käsijärjestyksellä. Aloita harjoittelu hitaasti tempossa 40 ja keskity ennen kaikkea laadukkaan äänen tuottamiseen. Pidä huolta, että tekniikkasi pysyy hyvänä ja soitat vain oikeita ääniä. Toista jokainen harjoitus kaavalla 3 – 6 x 1,5min, jonka jälkeen nosta tempoa asteittain, esim. 4 bpm (iskua per minuutti) nostoilla. Toista tätä kaavaa, kunnes olet saavuttanut puhtaasti SML:n tutkintovaatimusten asettaman esitystempon 80.

Sävellajeihin pohjautuvat harjoitukset

Toista jokainen harjoitus samalla 3 – 6 x 1,5min kaavalla. Aloita harjoittelu hitaasti tempossa 40 ja keskity ennen kaikkea laadukkaan äänen tuottamiseen. Vain laadun päälle voit rakentaa nopeutta. Kiinnitä erityisesti huomiota kyseisen harjoitussivun uuteen opetettavaan asiaan.

Tutkintovaatimukset

Klassisten lyömäsoittimien 2/3-perustutkinnon suorittamisessa vaaditaan malletsoittimilla esitettäväksi kaksi kahden malletin teosta (liite 1.), joista toinen on säestyksellinen (liite 2.). Tämän lisäksi tulee osata duuri- ja molliasteikot kolmeen ylennys- ja kolmeen alennusmerkkiin saakka. Asteikot soitetaan kahden oktaavin ja yhtäaikaiset oktaavit yhden oktaavin alueelta tempossa, jossa neljäsosa on 80. Mollit esitetään harmonisina, ellei lautakunta muuta toivetta esitä.

C-duuri-harjoitukset

1.

1. 2.

R R L R L R L R R R L R L R L R

Harjoitukset, joista löytyvät kaksi riviä, ovat duettoja.

2.

1. 2.

R L R L R L R L R L R L R L R L L R L

3.

R R R R R R R L R L R L R L R L

R

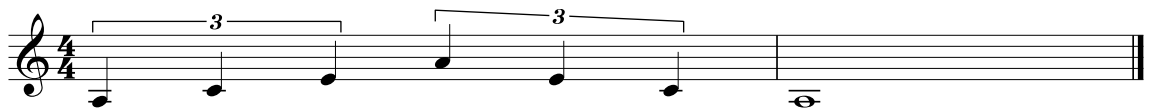
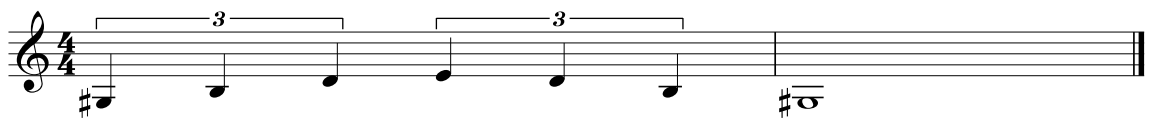
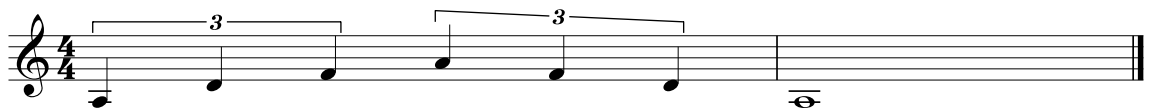
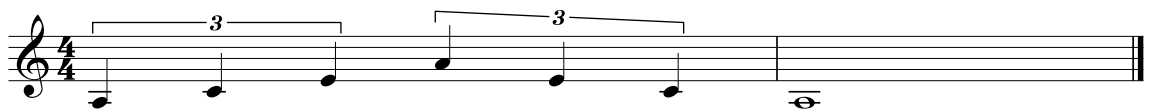
4.

C F/C

R L R L R L R L R L... G7/H C

Tremolo toteutetaan marimballa samalla tavoin kuin single stroke-roll rudimentti pikkurummulla. Skandinaavisen tavan mukaan H-sävel alennettaessa muuttuu B-säveleksi. On hyvä osata myös ”amerikkalainen” tapa, eli B-sävel alennettaessa muuttuu Bb-säveleksi.

a-molli-asteikot ja kadenssi

a-molli-harjoitukset

1.

1. 1. 2.

R L R R L R L R R L R R L R R L R R L R

2.

L R L R L R L R L L R L R L L R L R L

1. 2.

L L R L R L R L R L R L

3.

R L R R L R R L L R L R L L R L R L

1. 2.

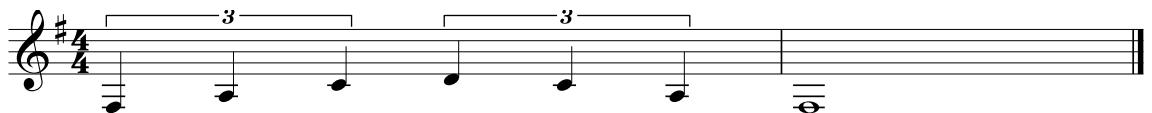
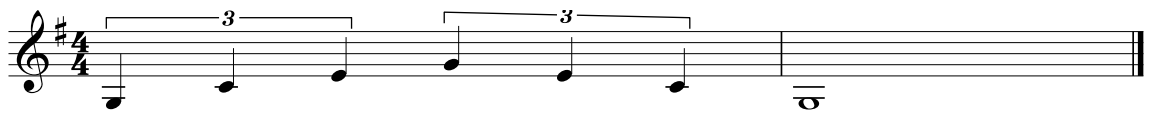
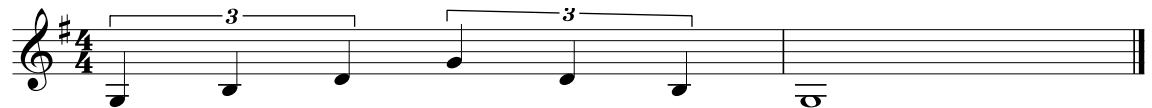
L L R L R L R L R L R L

4.

Am Dm/A

L R L R L R L R L...

E7/G#

G-duuri-asteikko ja kadenssi

G-duuri-harjoitukset

1.

1. 1. 2.

2.

R R L R R L R R L R R L R L R L

R R L R R L R R L R R L R L R

3.

R L

R L

4.

G C

L R R R R R L R R R R R L R R R R R L R R R R R

D7/A 1. 2. G

L R R R R R L R R R R R L R L R L R L R L R L

e-molli-asteikot ja kadenssi

e-molli-harjoitukset

1.

1. 2.

2.

3.

4.

F-duuri-asteikko ja kadenssi

The musical score is written in 4/4 time and consists of six staves. The first staff contains a single melodic line in F major, starting on F4 and ending on F5. The second, third, fourth, and fifth staves each contain a triplet exercise, with a '3' above the first note and a '3' below the last note of the triplet. The sixth staff contains a single melodic line in F major, starting on F4 and ending on F5.

F-duuri-harjoitukset

1.

1. 2.

R R L R L R L R R R R L R L R L R

2.

L R L R L L L L L L

R L R L R R R R R R

3.

4.

R L R R L R R L R R L R R L R R L R

R L R R L R R L R L R

d-molli-asteikot ja kadenssi

The musical score is written for a single melodic line in 4/4 time, featuring a key signature of one flat (B-flat). The piece is divided into two main sections: a melodic exercise and a cadence.

The first section consists of eight measures of music. The first four measures are eighth-note patterns: the first measure contains a descending eighth-note scale (G4, F4, E4, D4), the second a descending eighth-note scale (F4, E4, D4, C4), the third an ascending eighth-note scale (C4, D4, E4, F4), and the fourth an ascending eighth-note scale (D4, E4, F4, G4). The next four measures are eighth-note patterns: the fifth measure contains a descending eighth-note scale (F4, E4, D4, C4), the sixth an ascending eighth-note scale (C4, D4, E4, F4), the seventh a descending eighth-note scale (F4, E4, D4, C4), and the eighth an ascending eighth-note scale (C4, D4, E4, F4). The second section consists of four measures of music, each containing a triplet of eighth notes. The first measure contains a triplet of eighth notes (G4, F4, E4), the second a triplet of eighth notes (F4, E4, D4), the third a triplet of eighth notes (E4, D4, C4), and the fourth a triplet of eighth notes (D4, C4, B3). The piece concludes with a final measure containing a half note (G4).

Kaarella sidotaan jälkimmäinen nuotti edelle olevaan. Jälkimmäistä nuottia ei soiteta. Fermaatin (pidäke) kohdalla oleva nuotti soitetaan sen tavallista aika-arvoa pidempänä. Soittaja saa itse päättää fermaatin pituuden.

The image displays a musical score for a single melodic line, likely for a flute or violin, in treble clef, 4/4 time, and the key of D major (indicated by two sharps: F# and C#). The score is organized into six staves.

- Staff 1:** Contains a continuous eighth-note melody. The notes are D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C#5, D5, E5, F#5, G5, A5, B5, C#6, D6, E6, F#6, G6, A6, B6, C#7, D7, E7, F#7, G7, A7, B7, C#8, D8, E8, F#8, G8, A8, B8, C#9, D9, E9, F#9, G9, A9, B9, C#10, D10, E10, F#10, G10, A10, B10, C#11, D11, E11, F#11, G11, A11, B11, C#12, D12, E12, F#12, G12, A12, B12, C#13, D13, E13, F#13, G13, A13, B13, C#14, D14, E14, F#14, G14, A14, B14, C#15, D15, E15, F#15, G15, A15, B15, C#16, D16, E16, F#16, G16, A16, B16, C#17, D17, E17, F#17, G17, A17, B17, C#18, D18, E18, F#18, G18, A18, B18, C#19, D19, E19, F#19, G19, A19, B19, C#20, D20, E20, F#20, G20, A20, B20, C#21, D21, E21, F#21, G21, A21, B21, C#22, D22, E22, F#22, G22, A22, B22, C#23, D23, E23, F#23, G23, A23, B23, C#24, D24, E24, F#24, G24, A24, B24, C#25, D25, E25, F#25, G25, A25, B25, C#26, D26, E26, F#26, G26, A26, B26, C#27, D27, E27, F#27, G27, A27, B27, C#28, D28, E28, F#28, G28, A28, B28, C#29, D29, E29, F#29, G29, A29, B29, C#30, D30, E30, F#30, G30, A30, B30, C#31, D31, E31, F#31, G31, A31, B31, C#32, D32, E32, F#32, G32, A32, B32, C#33, D33, E33, F#33, G33, A33, B33, C#34, D34, E34, F#34, G34, A34, B34, C#35, D35, E35, F#35, G35, A35, B35, C#36, D36, E36, F#36, G36, A36, B36, C#37, D37, E37, F#37, G37, A37, B37, C#38, D38, E38, F#38, G38, A38, B38, C#39, D39, E39, F#39, G39, A39, B39, C#40, D40, E40, F#40, G40, A40, B40, C#41, D41, E41, F#41, G41, A41, B41, C#42, D42, E42, F#42, G42, A42, B42, C#43, D43, E43, F#43, G43, A43, B43, C#44, D44, E44, F#44, G44, A44, B44, C#45, D45, E45, F#45, G45, A45, B45, C#46, D46, E46, F#46, G46, A46, B46, C#47, D47, E47, F#47, G47, A47, B47, C#48, D48, E48, F#48, G48, A48, B48, C#49, D49, E49, F#49, G49, A49, B49, C#50, D50, E50, F#50, G50, A50, B50, C#51, D51, E51, F#51, G51, A51, B51, C#52, D52, E52, F#52, G52, A52, B52, C#53, D53, E53, F#53, G53, A53, B53, C#54, D54, E54, F#54, G54, A54, B54, C#55, D55, E55, F#55, G55, A55, B55, C#56, D56, E56, F#56, G56, A56, B56, C#57, D57, E57, F#57, G57, A57, B57, C#58, D58, E58, F#58, G58, A58, B58, C#59, D59, E59, F#59, G59, A59, B59, C#60, D60, E60, F#60, G60, A60, B60, C#61, D61, E61, F#61, G61, A61, B61, C#62, D62, E62, F#62, G62, A62, B62, C#63, D63, E63, F#63, G63, A63, B63, C#64, D64, E64, F#64, G64, A64, B64, C#65, D65, E65, F#65, G65, A65, B65, C#66, D66, E66, F#66, G66, A66, B66, C#67, D67, E67, F#67, G67, A67, B67, C#68, D68, E68, F#68, G68, A68, B68, C#69, D69, E69, F#69, G69, A69, B69, C#70, D70, E70, F#70, G70, A70, B70, C#71, D71, E71, F#71, G71, A71, B71, C#72, D72, E72, F#72, G72, A72, B72, C#73, D73, E73, F#73, G73, A73, B73, C#74, D74, E74, F#74, G74, A74, B74, C#75, D75, E75, F#75, G75, A75, B75, C#76, D76, E76, F#76, G76, A76, B76, C#77, D77, E77, F#77, G77, A77, B77, C#78, D78, E78, F#78, G78, A78, B78, C#79, D79, E79, F#79, G79, A79, B79, C#80, D80, E80, F#80, G80, A80, B80, C#81, D81, E81, F#81, G81, A81, B81, C#82, D82, E82, F#82, G82, A82, B82, C#83, D83, E83, F#83, G83, A83, B83, C#84, D84, E84, F#84, G84, A84, B84, C#85, D85, E85, F#85, G85, A85, B85, C#86, D86, E86, F#86, G86, A86, B86, C#87, D87, E87, F#87, G87, A87, B87, C#88, D88, E88, F#88, G88, A88, B88, C#89, D89, E89, F#89, G89, A89, B89, C#90, D90, E90, F#90, G90, A90, B90, C#91, D91, E91, F#91, G91, A91, B91, C#92, D92, E92, F#92, G92, A92, B92, C#93, D93, E93, F#93, G93, A93, B93, C#94, D94, E94, F#94, G94, A94, B94, C#95, D95, E95, F#95, G95, A95, B95, C#96, D96, E96, F#96, G96, A96, B96, C#97, D97, E97, F#97, G97, A97, B97, C#98, D98, E98, F#98, G98, A98, B98, C#99, D99, E99, F#99, G99, A99, B99, C#100, D100, E100, F#100, G100, A100, B100, C#101, D101, E101, F#101, G101, A101, B101, C#102, D102, E102, F#102, G102, A102, B102, C#103, D103, E103, F#103, G103, A103, B103, C#104, D104, E104, F#104, G104, A104, B104, C#105, D105, E105, F#105, G105, A105, B105, C#106, D106, E106, F#106, G106, A106, B106, C#107, D107, E107, F#107, G107, A107, B107, C#108, D108, E108, F#108, G108, A108, B108, C#109, D109, E109, F#109, G109, A109, B109, C#110, D110, E110, F#110, G110, A110, B110, C#111, D111, E111, F#111, G111, A111, B111, C#112, D112, E112, F#112, G112, A112, B112, C#113, D113, E113, F#113, G113, A113, B113, C#114, D114, E114, F#114, G114, A114, B114, C#115, D115, E115, F#115, G115, A115, B115, C#116, D116, E116, F#116, G116, A116, B116, C#117, D117, E117, F#117, G117, A117, B117, C#118, D118, E118, F#118, G118, A118, B118, C#119, D119, E119, F#119, G119, A119, B119, C#120, D120, E120, F#120, G120, A120, B120, C#121, D121, E121, F#121, G121, A121, B121, C#122, D122, E122, F#122, G122, A122, B122, C#123, D123, E123, F#123, G123, A123, B123, C#124, D124, E124, F#124, G124, A124, B124, C#125, D125, E125, F#125, G125, A125, B125, C#126, D126, E126, F#126, G126, A126, B126, C#127, D127, E127, F#127, G127, A127, B127, C#128, D128, E128, F#128, G128, A128, B128, C#1

D-duuri-harjoitukset

1.

1. 1. 2.

R R L R L R L R R R R L R L R L R

2.

L R R L R R L R R L R R L R R L R R L

R L L R L L R L L R L L R L L R L L R

3.

R R R R R R R

L L L L L L L

4.

h-molli-asteikot ja kadenssi

The musical score is written for a single melodic line in treble clef, key of D major (two sharps), and 4/4 time. It consists of eight staves. The first three staves contain continuous eighth-note and sixteenth-note passages. The fourth, fifth, and sixth staves feature triplet exercises, each with a bracketed '3' above the first three notes. The seventh staff contains a triplet exercise with a sharp sign above the first note and a sharp sign below the last note. The eighth staff contains a series of chords, primarily dyads and triads, written as eighth notes.

1.

2.

3.

4.

Staccato merkitään pisteellä nuotin alapuolelle. Soita terävä ja lyhyt nuotti.

B-duuri-asteikko ja kadenssi

The musical score is written in B-flat major (two flats) and 4/4 time. It consists of six staves. The first staff shows the B-flat major scale in eighth notes. The next four staves each contain two triplet exercises, each marked with a '3' and a bracket, followed by a whole note chord. The final staff shows a cadence in B-flat major, consisting of a series of chords in eighth notes.

B-duuri-harjoitukset

1.

1. 1. 2.

R R L R L R L R R R R L R L R L R

2.

R L ...

3.

R R R R R ...
L L L L L ...

4.

L R L L R L L R L L R L L ...

g-molli-harjoitukset

1.

1. |1. ||2.

R L R R L R L R R R L R R L R R L R R L R

2.

R L R L R L R L R L ...

3.

R R ...
L L

4.

A-duuri-asteikko ja kadenssi

The musical score is written for a single melodic line in treble clef, key of A major (three sharps: F#, C#, G#), and 4/4 time. It consists of six staves. The first staff contains a continuous melodic line of eighth and sixteenth notes. The subsequent five staves each feature a triplet of eighth notes followed by a triplet of sixteenth notes, with a final half note. The notes in these staves are: Staff 2: A4, B4, C#5, D5, E5, F#5; Staff 3: A4, B4, C#5, D5, E5, F#5; Staff 4: A4, B4, C#5, D5, E5, F#5; Staff 5: A4, B4, C#5, D5, E5, F#5; Staff 6: A4, B4, C#5, D5, E5, F#5. The final staff concludes with a whole note chord of A4, B4, C#5, D5, E5, F#5.

A-duuri-harjoitukset

1.

1. 2.

2.

3.

The musical score for 'The Rose Tree' is presented in two systems. The first system consists of a treble clef staff with a key signature of three sharps (F#, C#, G#) and a 2/4 time signature. The melody is written in eighth notes, starting with a repeat sign. Below the staff, the lyrics 'R R' are aligned with the first two measures. The second system continues the melody, also in eighth notes, with a repeat sign at the end. Below this staff, the lyrics 'L L L' are aligned with the first three measures. The music is a simple, folk-like tune.

4.

3 L R L R 3 L R L R 3 R L R L 3 R L R L 3 L R L R L R L R L R L R L R

3 L R L R 3 R L R L 3 R L R L R L R L R L 3 R L R L R L R L R L R L R

fis-molli-asteikot ja kadenssi

The musical score consists of eight staves in F# major (three sharps) and 4/4 time. The first six staves are melodic lines, each ending with a double bar line. The seventh staff contains a cadence with a whole note chord (F#4, A#4, C#5) and a whole note bass note (F#1). The eighth staff is a block chord progression consisting of four measures of dyads: (F#4, A#4), (A#4, C#5), (C#5, F#4), and (F#4, A#4).

Staff 1: Melodic line with eighth and sixteenth notes, ending with a whole note F#4.

Staff 2: Melodic line with eighth and sixteenth notes, ending with a whole note F#4.

Staff 3: Melodic line with eighth and sixteenth notes, ending with a whole note F#4.

Staff 4: Melodic line with eighth and sixteenth notes, ending with a whole note F#4.

Staff 5: Melodic line with eighth and sixteenth notes, ending with a whole note F#4.

Staff 6: Melodic line with eighth and sixteenth notes, ending with a whole note F#4.

Staff 7: Cadence with a whole note chord (F#4, A#4, C#5) and a whole note bass note (F#1).

Staff 8: Block chord progression with four measures of dyads: (F#4, A#4), (A#4, C#5), (C#5, F#4), and (F#4, A#4).

fis-molli-harjoitukset

1.

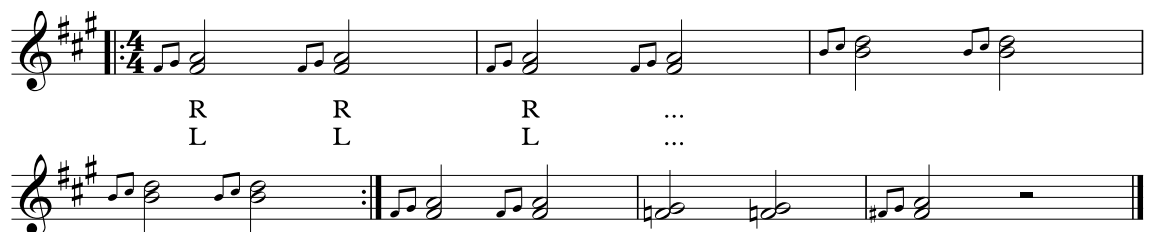

2.

Soita etuheleet samalla tavalla kuin pikkurummulla. Käsijärjestyksenä, riippuen etuheleiden määrästä, voit käyttää esim. RL, LR, RR, LL, RLR, LRL. Kuitenkin siten, että päänuotit soitat aina merkityllä käsijärjestyksellä.

3.

4.

Es-duuri-asteikko ja kadenssi

The musical score consists of six staves in E-flat major (three flats) and 4/4 time. The first staff is a single melodic line. The second, third, fourth, and fifth staves each feature a triplet of eighth notes on the first beat, followed by a half note on the second beat, and a whole note on the third beat. The sixth staff is a harmonic exercise consisting of four measures of chords: E-flat major (E-flat, G-flat, B-flat), F major (F, A-flat, C), G-flat major (G-flat, B-flat, D-flat), and E-flat major (E-flat, G-flat, B-flat).

Es-duuri-harjoitukset

1.

1. || 2.

R R L R L R L R R R R L R L R L R

2.

R R L R L R L R L R L R R R L R R L

R L R L R L R L R R L R R L

3.

R ...
L ...

4.

R R R R R R R

L L ...

c-molli-asteikot ja kadenssi

The musical score is written for a single melodic line in C major, 4/4 time. It consists of eight staves. The first three staves contain a continuous melodic line with eighth and sixteenth notes, including some accidentals (sharps and naturals). The fourth, fifth, and sixth staves feature a triplet exercise, with a '3' above a bracketed group of three notes. The seventh staff continues the triplet exercise. The eighth staff is a block chord exercise, showing various triads and dyads in C major, including some with accidentals.

c-molli-harjoitukset

1.

1. 2.

R L R R L R L R R R L R R L R R L R R L R

2.

R L ...

3.

R R ...
L L ...

4.

L R L R L ...

R L R L R L R L R L R L R L R